

Remanarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 180—
Pe un jumătate an.....Lei 100—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69

Fariseii

Disciplina nu convine spiritului liber al popoarelor din zona mediterană a continentului nostru și este pretutindeni vehement combătută ori de câte ori reformatori temerari încearcă introducerea ei. În această privință, rasa latină conduce chiar atunci când unele ramuri ale ei emigrează în alte țări, în alte zone geografice, unde clima, mediul și condițiile de trai deosebite ar trebui să producă schimbări adânci în structura sufletească ereditară a emigranților. America latină este o dovadă strălucită a păstrării tradițiilor și calităților atavice. Vecinica agitație, dese turburări sângeroase, urmate de zguduitoare prefaceri, manifestările violente a temperamentelor nefalsificate și jocul liber al pasiunilor denotă spiritul refractar al rasei latine față de disciplina corectivă și îngrăditoare.

Experimentele lui Mussolini și Primo de Rivera sunt numai excepții cari întăresc regula. Și trebuie să adăugăm că în Italia și Spania acțiunea disciplinatoare a celor doi dictatori n'a reușit pe deplin și se sprijinește și azi pe teroare și pedepse excepțional de aspre, regimurile dictatoriale recurgând la monopolizarea situațiilor sociale și economice pe seama partizanilor. Disciplina italiană și spaniolă este impusă, spre deosebire de disciplina popoarelor nordice unde ea este *benevol acceptată* și admisă prin rațiune.

Regimul libertăților absolute oferă nenumărate avantaje pentru dezvoltarea și validitatea tuturor energiilor vii, a tuturor talentelor și geniilor de care dispune un popor, dar nu este capabil să coordoneze activitatea indivizilor și să îndrumeze munca națională spre eforturi colective, din care va rezulta organizația superioară de stat, și cari vor imprima acestei organizațiuni caracteristica specifică a rasei.

De fapt, libertatea absolută nu există decât în teorie. Precum voința individului este în funcție de o serie de factori, așa și libertatea cetățenească se mișcă în cadrele trasate de legile fundamentale ale unei țări, nu poate fi deci decât relativă, și atunci, noi, preferăm regimul libertăților îngrădite cu corectivul disciplinei creatoare, direct afișată ca atare, adică acțiunea de disciplinare a colectivității, decât anarhia distructivă.

La noi, în România, există curențele cele mai dispartate, nimic nu este organizat într'un tot unitar și grandios conceput, toată lumea are oroare de o eventuală îngrădire a libertăților cetățenești, ține morțiș la integritatea personalității individuale și este incapabilă de a renunța, și a face sacrificii, în sensul unei abdicări voluntare dela anumite principii egocentrice. Astfel se macină energii formidabile, în muncă mai totdeauna
(Continuare pe pag. II.)

SITUAȚIA POLITICĂ

Bucureștii este, ca de obicei, în mare fierbere. Ziarele au articole senzationale, politicienii impacienți exuberează de speranțe zadarnice, Viitorul speră în revenirea trecutului, Lupta prevede lupte, Ordinea vrea să samene disordine, Adevărul publică neadevăruri, Cuvântul își caută glasul, Curentul prezice curente, la Capșa se pot auzi, fără plată, toate combinațiile imposibile, afirmate cu o precizie tot atât de exactă ca aceea, susținută de foști și viitori miniștri, că Prințul Carol revine ca Sâmbăta TRECUTĂ în țară, cu Orientul Expres, ceea ce a făcut mai multe cocoane din societatea bună să fie la ora fixă în gara de nord (autentic).

Ce s'a întâmplat?

Au dat căldurile în capitală, și în timpurile calde cei ce sunt nevoiți să trăiască fără întrerupere în acel mijloc de colportări histerice, și cei cari nu pot să creeze perspectiva necesară între știri fanteziste și creier, menit să raționeze, sprijinit pe alte argumente decât acelea ale gurei slobode, aceștia toți sunt târați în valul știrilor, îi vezi cum înnoată și ei cu valurile colportărilor, unii se scufundă, distruși de cele auzite, alții înnoată în curentul început, cine știe unde, prea puțin, stau stâncă, imperturbabili în mijlocul acelor valuri de vorbe, prea puțini înfruntă vorbăria cu argumente.

Așa este spre nefericire capitala noastră, care are destinul să ne dirigeze sau să fie un factor important în politica țării.

Știrile cele mai noi se refereau la situația politică: Se afirmă existența unor grave neînțelegeri în sânul partidului național-țărănesc.

Se prevede o iminentă ruptură, se prezice cu dată certă demisiunea guvernului Maniu, se scontează succesiunea.

Să încercăm și noi, cei de la nord, și deci mai calmi, dar mai calmi, în orice caz mai raționali, în judecățile politice, să analizăm pe scurt situația:

Guvernul Maniu are încă deplina încredere a Regentei și a poporului, deci nu are nici un motiv extern, care l'ar forța să demisioneze; cu atât mai mult că partidul liberal (celelalte grupări politice sunt neglijabile) este — durere — atât de slab, încât nu-și poate îndeplini nici chiar rolul — necesar — de critică și control efectiv asupra guvernului.

Iar în ce privește existența unor eventuale motive interne, care după afirmațiile presei alarmate ar provoca demisiunea guvernului Maniu, am putea da un simplu răspuns: nimeni nu este nebun să se sinucidă.

Și acum să analizăm și această chestiune: sunt păreri divergente între conducătorii partidului? Asta numai bucura ne poate, fiindcă se arată că partidul nostru nu este anchilozat din lipsa de păreri, care prin diversitatea lor fructifică rodnic viața unui partid.

Sunt păreri opuse cu privire la remaniere? Se poate, dar știm că noi nu putem fi mai democrați decât democrațiile vechi din apus (Franța, Anglia, Germania) unde nu se poate impune presidentului de consiliu, care deține încrederea șefului de Stat să primească de colaborator pe o persoană, care nu-i convine, sau să NU iee de colaborator pe cineva, cu care el crede că trebuie — indiferent de motive — să colaboreze. Deci dl Maniu are pline puteri din partea partidului să facă remanierea la data și cu persoanele pe care el le crede de potrivite, până să se de acord NUMAI cu Inalta Regentă. Partidul poate fi consultat, dar NU poate impune în această materie personală.

Ori, este cineva în conducerea partidului care este de altă părere? Să-l cunoaștem și noi! Este cineva care poate pune chestiunile personale pe ascuțit, mîtîndu-și de interesele superioare ale partidului și ale țării? Să știm cine este acea persoană, nedemnă să stea la conducerea partidului!

Și acum să facem mărturisirea motivelor care ne-au îndemnat pe noi, tinerii intelectuali din Ardeal și Banat al partidului național-țărănesc să spunem cele de mai sus.

În timpuri de grea opoziție, dela începutul „Chemării” am militat pentru fuziunea partidului național cu cel țărănesc, putem spune că am intrat în partidul național cu programul fuziunii. Am cerut impetuos fuziunea — chiar în contra unor curente însemnate din partid — pentru că am simțit și văzut că trebuie creat un organism politic, puternic, democratic, care să poată face față situației dezastruoase în care se zbătea Țara, dar care avea și menirea — pe care numai un astfel de organism o putea îndeplini — să desăvârșească contopirea sufletească între diferitele provincii cu țara mamă, atât de mult întârziată, și periclitată prin guvernările despotice și regionaliste (în sensul centralismului bucureștean).

Partidul și guvernul național-țărănesc a început îndeplinirea acelor două misiuni istorice: a salvat Țara dela falimentul financiar, moral și administrativ, a încopciat România în ritmul țărilor din apus, și mai presus de toate, a cimentat adânc unirea sufletească între toți frații dela Nistru până la Tisa.

Această misiune trebuie continuată spre binele țării. Ea nu poate să se oprească pentru că guvernul are încrederea factorului constituțional, și a poporului; dar mai puțin poate fi îngreunată opera guvernului din motive personale; pentru că partidul nu aparține singuraticilor, nici conducătorilor, ci tuturor, țării întregi.

Iar dacă ar exista — cum nu credem — păreri personale care să împiedece bunul mers al guvernului, să intervină conducerea, sau să intervină partidul, care are instinctul și conștiința conservării, dar și a căii drepte pe care trebuie să o urmeze spre îndeplinirea menirii sale: desăvârșirea unirii sufletești și ridicarea țării la o treaptă culturală și economică superioară. „CHEMAREA”.

D. Madgearu reduce impozitul global

Toate clasele producătoare și sociale s'au plâns de fiscalitatea excesivă inaugurată de d. Madgearu, ministrul finanțelor. Tragedia miniștrilor de finanțe este inerentă funcțiunii lor. Dacă bugetele se soldează cu deficite, atunci lumea îl acuză de incapacitate, iar dacă recurge la mijloace de presiune fiscală pentru strângerea fondurilor necesare funcționării mecanismului Statului, se izbește de rezistență și protestele energice ale impozabililor. Mai bine și comod ar fi, dacă miniștrii de finanțe ar găsi un sistem nou, care să facă posibilă stergerea tuturor impozitelor, și atunci va fi permanentizat în acest post înalt de toate partidele și de toate categoriile de producători și muncitori!

Ce-i drept, dl Madgearu a întins prea mult coarda. În sistemul de impuneri nu mai trebuia să introducă și impunerea la global a clădirilor nouă, căci progresivitatea acestui impozit are aproape caracterul de confiscare a veniturilor, indiferent dacă acestea sunt fructul unei munci istovitoare și de înaltă valoare sau sunt de proveniență capitalistă. Peste tot, impunerea la global este o mare nedreptate ce se face mai ales clasei salariaților publici și particulari. Funcționarul în 99 la sută din cazuri are un singur venit: salariul. Deasemenea pensionarii Statului. Atunci de ce mai sunt impuși la global? De ce li se ia cu stînga ce li se dă cu dreapta?

Impozitul global trebuie studiat și reformat și dacă nu e posibil în întregime, atunci cel puțin în parte desființat. Mai bine să se restrângă fiscalul, să se facă toate economiile posibile și Statul să prefere prosperarea economică a cetățenilor. Altfel nu vom reuși niciodată să ne întărim economicște, ceea ce nu poate convinge nici un guvern, că puterea de rezistență a impozitelor va scădea din an în an.

Până la desființarea impozitului global înregistrăm aci cu satisfacție că d. ministru de finanțe Madgearu a prezentat în ultimul consiliu de miniștri, proiectul de lege pentru acordarea unei degrevări de 10 la sută asupra impozitului global pe venit pentru toți contribuabilii, cari vor achita la scadență atât impozitul global cât și celelalte impozite directe.

Guvernul își împlinește astfel promisiunea și sperăm că pe măsura ce va fi înlăturată evaziunea fiscală și vor fi recuperate toate veniturile cuvenite fiscalului, se vor face noi și însemnate degrevări, evitându-se lovirea nedreaptă tocmai a acelor categorii de contribuabili, cari și-au făcut cu sfințenie datoria patriotică de a da Statului ce-i al lui, plătind impozite până la strângerea propriei lor prosperități.

Să nu se mai pedepsească cei cinști și conștienți pentru tâlhăriile și evaziunile altora.
(i. m.)

Generalul Berthelot

— Reminiscențe —

Era după grandioasa adunare dela Alba-Iulia din 1918. Ungurii, zăpăciți de hotărârile acestei adunări naționale, s'au trezit târziu din uluiacă ce i-a cuprins și au pornit o adevărată goană, un adevărat războiu de extirpare contra românilor și a tot ce era românesc, rămas dincolo de linia demarcațională dela Zam. Atrocitățile și barbariile se țineau lanț. Multe familii au părăsit sub scutul nopții ținuturile Aradului și Bihorului, lăsând casele și averea lor pradă hoardelor bolșevice maghiare.

Primul măcel a avut loc imediat după Alba-Iulia și concomitent cu vizita generalului Berthelot la Arad, care a inspectat fâșia de pământ Timișoara—Arad—Oradea Mare și jur, discutată de conferința de pace și disputată de vecinii noștri dela est.

Populația română din Arad și împrejurimi i-a făcut o primire într'adevăr grandioasă. Steaguri naționale și ale antantei, banderii, gârzi naționale, intelectuali și țărani, o imensă mulțime, așteptau sosirea glorioșului general. Ungurii, în mânia lor, s'au abținut dela primire, astfel că numai Aradul românesc a ospătat pe marele nostru prieten. Insufletea era de nedescris. La hotelul „Crucea Albă” curgea recepția și tălmăcirea suferințelor noastre, când deodată se naște un incident între stegarii români și plebea provocatoare arădăna, urmat de descărcări de arme din partea gârziilor maghiare adăpostite anume în apropiere. Panică. Poporul pașnic a fost împrăștiat cu mitralierele și urmărit în mod bestial cu focuri de arme până în cătune. Toți eram emoționați, numai generalul Berthelot și-a păstrat calmul și cu'n surâs pe buze îmbărbăta în dreapta și în stânga. Părăsirea hotelului adeviat era extrem de riscată! Salvele bandelor ascunse au zdrobit toate geamurile localului și mare ne era teama că nici generalul-oaspe ne va fi cruțat de vandali. Vroiam să-l mai reținem câteva clipe până se astâmpără setea plebei bestiale. Imposibil! Generalul Berthelot se ridică și pășește liniștit spre ieșire, urcă cu cel

mai mare calm din lume în automobil. Clipe de emoție supremă. Abia pornește automobilul, banda aruncă tot felul de obiecte după el, urcă scările și amenință cu gesturi dezordonate și bastoane pe pasageri. Totuși, reușește să străbată neatins prin mulțime și să-și urmeze programul: vizita episcopului român.

Intre timp, plebea se îndreptase spre casa lui Ciceo Pop, transformând-o în câteva clipe aproape într'o ruină.

Intru în locuință și nu peste mult sosește și dna Pop cu familia (afară de dl Ciceo Pop care era deja la Sibiu). Lacrimi, jale și disperare. Abia trec câteva minute penibile, iată că și generalul Berthelot apare în pragul camerei unde ne găseam cu familia Dr. Pop. Dna Pop izbucnește din nou în lacrimi. După multă stăruință și mângâiere, dl general Berthelot reușește să liniștească familia Pop, dela care își ia rămas bun cu același calm și surâs tipic, ce dă un farmec deosebit acestui ofiter viteaz.

Așa am cunoscut pe generalul Berthelot, care este astăzi oaspele scump al țării, alături de ceilalți prieteni, dd. Saint-Aulaire și Loucheur.

Calm, cu prezență de spirit uimitoare, curajos — curaj care se confundă aproape cu temeritatea ce nu cunoaște margini — minte luminată, generos și ostaș mândru cu trup și suflet. Și totuși, în personalitatea strălucită a dlui general Berthelot găsim acel farmec profund omenesc, care ne face să uităm că ne aflăm în fața unui mare general, care face cinste Franței.

Mă gândesc, că ce mare noroc a avut neamul românesc, putând să numere printre puținii prieteni ce-i are, pe acest erou și mare general, care a organizat victoria armatei române și căruia îi putem mulțumi primirea orașelor Timișoara, Arad și Oradea-Mare.

„Chemarea” îi zice un bine ați venit, și-i trimite omagiul tinerimei ardelene.

I. MARTALOGU.

Descentralizarea examenelor de magistrați

În consiliul de miniștri din 29 I. crt. d. Dr. Voicu Nițescu, ministrul justiției, a expus proiectul de lege pentru decentralizarea examenelor de magistrați. Știrea aceasta a produs o vie satisfacție printre juristi. Legea în chestiune va ușura candidaților din diferite regiuni, examenele ce se țineau până acuma la București, atât din punct de vedere material cât și al pregătirii speciale, care variază dela provincie la provincie, unde multe legi ale fostelor regimuri mai sunt și astăzi în vigoare, împrejurare ce nu trebuie scăpată din vedere.

Provinciile alipite la patria-mamă au suferit mult timp din cauza anomaliilor ce există la noi în justiție, anume necunoașterea legilor în vigoare din partea magistraților veniți din vechiul regat, și chiar astăzi se mai resimt lipsurile acestei stări. Mersul justiției a suferit o foarte mare, aproape catastrofală încetinire, ceea ce în definitiv nu trebuie să mire pe nimeni, căci cine putea pretinde acestor magistrați cunoașterea legilor ungare, austriece și ruse? Cel mult ar fi putut fi obligați să se pună într'un timp determinat la curent cu aceste legi, sau să se procedat mai expeditiv la unificarea diferitelor legi în vigoare.

Oricine își poate imagina, însă, erorile posibile și săvârșite în anumite chestiuni, precum și situația penibilă a avocaților din teritoriile alipite în asemenea procese, în a căror judecare trebuia să domine spiritul legii respective, necunoscută de magistrați. Pentru avocații să umple această

lacună și să nu fie expuși pierderii proceselor, au fost nevoiți să întocmească în fiecare caz în parte memorii voluminoase, să citeze texte de legi și cazuri de jurisprudență, iar pe de altă parte să se întindă, în pledoariile lor peste măsura cuvenită. Sentințele date în necunoștință perfectă de cauză provocau adevărate tragedii.

De altfel legea aceasta corespunde spiritului descentralizării, de care este călăuzit actualul guvern, și este așteptată cu bucurie și nerăbdare de toate provinciile alipite și în speță de directoratele regionale.

Casa de pensii și retragerea ziariștilor

S'a admis de asemenea proiectul de lege al d-lui I. Răducanu ministru Muncii, pentru înființarea casei de retragere și pensiuni a ziariștilor, cum și proiectul de lege pentru unificarea asigurărilor sociale.

—oxxoo—

Monedă divizionară de 10 lei

Printre proiectele aprobate ieri în comisia bugetară este și acela prin care se deschide un credit de un miliard treisute de milioane pentru comandarea menezii divizionare de 10 lei.

Criza industriei de construcții

Exodul populației dela sate în spre orașe a luat proporții îngrijorătoare. Imediat după revoluția din 1918, intelectualii dela sate și chiar mulți țărani nevoiași au inundat orașele și centrele industriale, la care s'a mai adăugat și creșterea populației, așa că ne-am trezit cu o criză de locuințe nemai pomenită. Regimul rechizițiilor și al închirierilor forțate a avut darul să agraveze și mai mult această criză, împiedicând orice tendințe de a realiza valori noi. Cine să fi și construit în nesiguranța ce a domnit mai bine de 5 ani și chiar după ameliorarea regimului confiscător al libertății de tranșacțiuni?! S'au întâmplat cazuri că, în contra dispozițiilor legii, satrapii mici și mari ai zilei au pus stăpânire pe clădirile noi și numai după stăruitoare intervenții și scene scandaloase proprietarul a putut obține evacuarea mușafirilor, instalați în mod ilegal în clădirea respectivă.

Legea Trancu-Iași a dat un mare avânt industriei de construcții. Scutirea de impozite către stat și comună și politica modernă și înțeleaptă care a stat la baza legii, au protejat în modul cel mai ideal noile construcții, al căror număr începe să crească vertiginos. Intervenția bruscă a guvernului liberal în privința impozitului global a oprit la un moment dat evoluția naturală, dar după ce s'au intentat procese Statului și guvernul a renunțat la incasarea impozitului, admițând în mod tacit scutirea lui, activitatea de edificare a luat un nou și puternic avânt.

Din această perioadă ne-am ales cu cele mai multe construcții postbelice, grație cărora s'a ameliorat în mod simțitor formidabilă criză de locuințe. Era epoca de înflorire a industriei de construcții!

Criza financiară în care se zbătea Statul român a silit pe d-l Madgearu

să imiteze exemplul și experiența nefastă a regimului liberal, ordonând din nou impunerea la global a clădirilor noi. Și de data aceasta impozitele vor fi incasate! Toate demersurile și intervențiile au fost desconsiderate, ceea ce constituie o gravă greșală a cărei roade le va recolta atât industria de construcții cât și Statul. Anal acesta nu s'a mai cerut nici o autorizație de construcție, pretutindeni stagnează activitatea de clădiri, sute de ramuri industriale auxiliare sunt lovite în existența lor, iar șomajul și mizeria crește în mod înspăimântător.

Experimental este și periculos și nedrept. Dacă și simțul legal și etic al Statului se știrbește și degradează în felul acesta, dacă legile țării nu se respectă, creându-se o stare de enervare și nestabilitate, atunci să nu ne mirăm că nu se mai întreprinde nimic, că orice inițiativă sucombă în status nascendi!

Și cât de îndoios este rezultatul măsurii pripite a d-lui Madgearu! Lumea imensă fără lucru, industriile cari stagnează etc. nu vor putea plăti impozitele și nici nu vor avea de plătit, fiind lipsite de beneficii. Să ne dăm seama că strangularea vieții economice, nu va da nici un rezultat practic pentru Stat!

Este timpul suprem să se descătușeze activitatea economică și să se elibereze îndeosebi industria construcțiilor, cea mai puternică ramură industrială care dă poate, cel mai mare contingent de venituri și ocupă cele mai multe brațe de muncă.

Să se termine și cu regimul diferențial, pentru că nu se poate admite ca toate construcțiile executate în baza vechii legii să plătească impozite și cele făcute prin Casa Centrală a Constructorilor să fie scutite.

Programul festivității dela Turda

Festivitățile de inaugurare a statuei marelui român dr. Ioan Rațiu se vor face Luni 9 Iunie, — a 2-a zi de Rusaliu, — conform următorului program:

La ora 7.30, primirea oaspeților în gara Turda.

La 8.30, liturghie și parastas pentru odihna sufletelor d-rului Rațiu și a soției sale Emilia în toate bisericile românești.

La ora 11, desvelirea statuei în piața Regina Maria (în fața prefecturii): Imnul Regal român și Doina dr. I. Rațiu cântate de corul Sf. Maria din Cluj; discursurile.

Defilarea în fața statuei și depunerea coroanelor.

Ora 14. Banchet la Teatrul Orașesc, ora 16. Serbări populare în parcul orașului.

Participanții, cari doresc să fie încuarteriți, să se adreseze în scris decanului (dr. Augustin Rațiu) sau biroului de încuarterire la Camera de Agricultură, piața Mihai Viteazul.

Ce cer industriașii dela guvern

Industriașii, strânși Luni în adunare generală anuală sub prezidenția d-lui Ing. C. D. Bușilă, cer, prin moțiunea ce-au votat, ca Statul să înceapă lucrări de interes public, care să dea de lucru populației muncitoare; aprovizionările de materiale să se facă numai dela industriile din țară, când acestea le pot fabrica; să se ia măsuri de încuarterare a exportului fabricatelor industriașilor care sunt pregătite pentru a exporta; să se pună capăt legiuirilor care îngreiază mersul întreprinderilor, oprind producția.

România premiată la târgul din Lipsca

Leipzig, 28 (Rador). — Comisiunea pentru decernarea premiilor, la Târgul de Mostre din localitate, a acordat distincțiunea „Grand Prix Mondial”, secțiunii de vânătoare românească, organizată de d. Nedici, Consilier la Inalta Curte de Casație.

Exponenții români, au fost premiați în unanimitate. Succesul României este formidabil.

Primăria Municipiului Cluj

No. 11812—1930

ANUNȚ

Se aduce la cunoștință generală, că Primăria Municipiului Cluj va ține o nouă licitație publică cu oferte în scris, închise și sigilate pentru închirierea pe durata de (trei) 3 ani dela data predării a localului de prăvălie ocupat de către d. Eugen Dobay în Str. Dragalina 80/82 și a localului ocupat de către Sindicatul funcționarilor particulari în Strada Memorandului 21.

Licituția se va ține în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în art. 88—110 din legea Contabilității publice în ziua de 14 Iunie 1930, orele 11 a. m. înaintea Comisiei de licitație, sala de ședințe.

Mai departe se aduce la cunoștință generală, că licitațiunile pentru închirierea caselor de vamă și pentru construirea și concesionarea unei cafenele-restaurant și unui chiosc pentru tutungerii și ziare, fixate prin anunțurile de sub No. 9409—1930 și 9406—1930 pe ziua de 15 Maiu 1930, însă amânate din oficiu, se vor ține tot în ziua de 14 Iunie 1930, orele 11 a. m. înaintea Comisiei de licitații sala de ședințe.

Condițiunile de licitație, planurile și devizele ref. la licitațiunile de mai sus se pot vedea în biroul Serviciului Economic al Primăriei.

Cluj, la 23 Maiu 1930.

23

Primăria Municipiului Cluj.

